

srpnové události roku 1968

(sběr 30. července – 8. srpna 2018)

M E D I A N

zpracováno pro

Česká televize

metodika výzkumu

velikost vzorku	1 005 respondentů ve věku 18 nebo více let
termín dotazování	30. července – 8. srpna 2018
metoda sběru dat	telefonické dotazování vyškolenými tazateli (CATI)
výběr respondentů	náhodný výběr / generování pevných a mobilních linek (poměr 15:85) s kontrolou sociodemografických kvót respondentů
representativita	výzkum je reprezentativní pro populaci ČR 18 nebo více let podle: <ul style="list-style-type: none">• základních sociodemografických proměnných (pohlaví, věku, kraje, velikosti obce a vzdělání)• volebního chování ve volbách do PSP ČR 2017 a 2. kola prezidentské volby 2018 (dovážení dat)
realizátor a zadavatel	nezávislý výzkum realizuje společnost MEDIAN, s.r.o. (člen SIMAR) pro Českou televizi
statistická chyba	náhodná statistická odchylka činí +/- 1,5 procentního bodu u postojů, které zastává 5 % respondentů až +/- 3,5 procentních bodů u postojů, které zastává 50 % respondentů

struktura vzorku

pohlaví

muž	49 %
žena	51 %

věková skupina

18–29 let	16 %
30–39 let	18 %
40–49 let	19 %
50–59 let	16 %
60–69 let	16 %
70 nebo více let	15 %

vzdělání

základní	11 %
vyučen(a) / střední škola bez maturity	35 %
středoškolské s maturitou	36 %
vysokoškolské	18 %

velikost místa bydliště

do 999 obyvatel	17 %
1 000–4 999 obyvatel	21 %
5 000–19 999 obyvatel	19 %
20 000–99 999 obyvatel	21 %
100 000 nebo více obyvatel	22 %

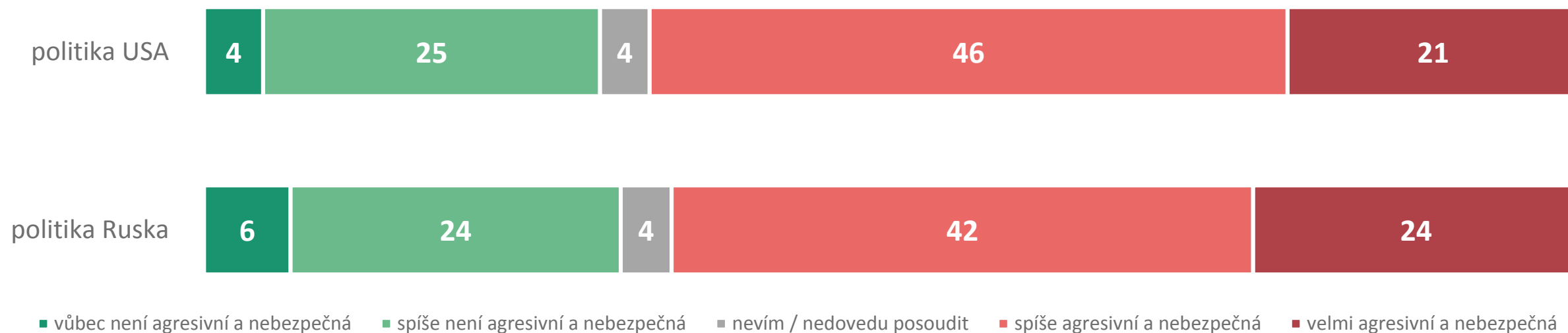
region

Praha	12 %
Středočeský	12 %
Jihočeský	6 %
Plzeňský	6 %
Karlovarský	3 %
Ústecký	8 %
Liberecký	4 %
Královéhradecký	5 %
Pardubický	5 %
Vysočina	5 %
Jihomoravský	11 %
Olomoucký	6 %
Zlínský	6 %
Moravskoslezský	11 %

zahraniční a vojenská politika USA, Ruska a NATO

agresivita zahraniční politiky USA a Ruska

Současná zahraniční politika Spojených států i Ruska se lidem jeví jako srovnatelně agresivní a nebezpečná – v součtu 67 % respondentů označuje politiku USA za spíše či velmi agresivní a nebezpečnou, v případě Ruské politiky to je obdobných 66 %. Agresivitu obou zemí akcentují více vysokoškoláci (v součtu USA 71 % a Rusko 80 %) než lidé bez maturity (USA 65 %, Rusko 59 %). Jako agresora a nebezpečí vidí Spojené státy nejvíce voliči KSČM (v součtu 90 %), Rusko pak nejvíce jako agresivní a nebezpečné vnímají příznivci Pirátů (94 %).

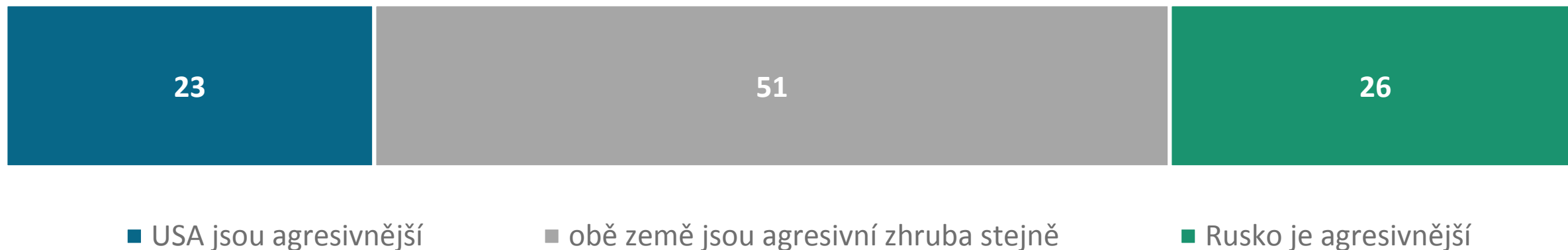
A01. Do jaké míry je podle Vás agresivní a nebezpečná zahraniční a vojenská politika USA / Ruska?

N = 1005, CATI výzkum, zobrazena % odpovědí

jsou jako agresivnější vnímány USA, nebo Rusko

Vyrovnaně je agresivita a nebezpečnost politiky USA a Ruska vnímána i při převedení do opozitní podoby. Polovina (51 %) lidí vnímá obě země jako stejně agresivní a po přibližně čtvrtině (USA 23 %, Rusko 26 %) respondentů pak vidí jednu, nebo druhou zemi jako agresivnější.*

Rozdíly v pohledu na agresivitu těchto dvou zemí lze vysledovat u různých věkových/generačních skupin, kdy lidé ve věku 60 let či více považují USA za agresivnější v 32 % případů, zatímco nejmladší věková skupina (18–34 let) jen z 16 %. Ještě výraznější rozdíl sledujeme u voličů Miloše Zemana (USA má za většího agresora 38 % z nich) a voličů Jiřího Drahoše (ti naopak Rusko vnímají jako většího agresora ve 42 % případů). Lidé, kteří v minulých volbách do sněmovny volili KSČM, vidí ze 75 % USA jako většího agresora, v protiamerickém a proruském pohledu tak zdaleka předčí všechny ostatní strany. Rusko jako větší hrozbu vidí nejvýrazněji voliči Pirátů a ODS a voliči ostatních středopravých stran (TOP 09, Lidovci, STAN). Podrobný rozbor viz následující slide 7.

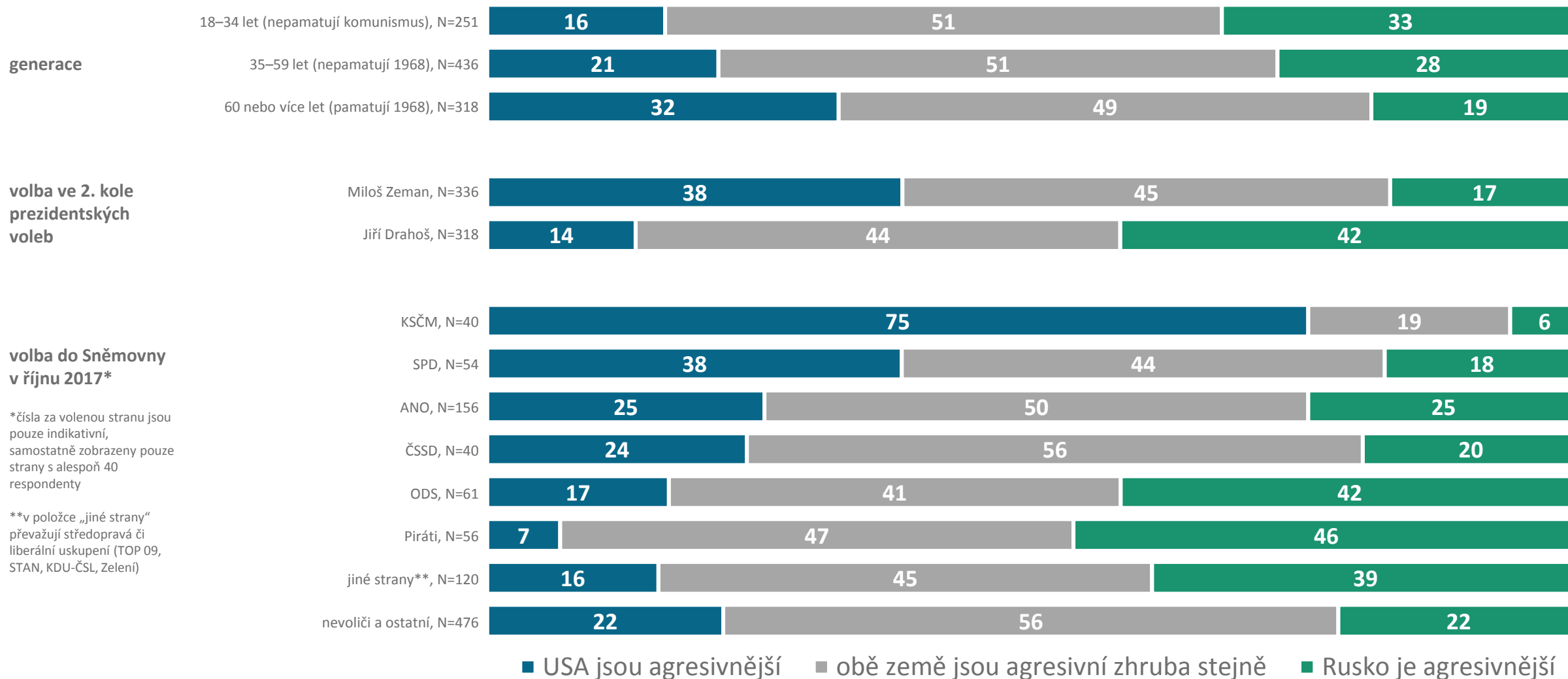
*Toto srovnání vzniklo přepočtem z předchozí z otázky A01, která se ptala na politiku USA a Ruska odděleně.

A01. Do jaké míry je podle Vás agresivní a nebezpečná zahraniční a vojenská politika USA / Ruska?

N = 1005, CATI výzkum, zobrazena % odpovědí

agresivita zahraniční politiky USA a Ruska

– podle generací, volebního chování v posledních sněmovních a prezidentských volbách

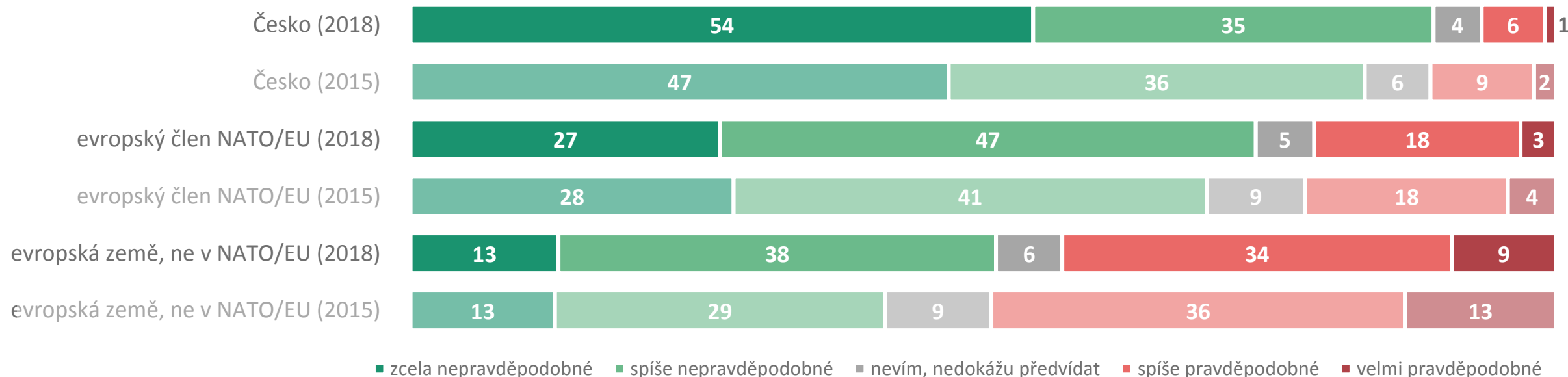
*číslo za volenou stranu jsou pouze indikativní, samostatně zobrazeny pouze strany s alespoň 40 respondenty

**v položce „jiné strany“ převažují středopravá či liberální uskupení (TOP 09, STAN, KDU-ČSL, Zelení)

pravděpodobnost, že Rusko do 10 let armádou obsadí některé okolní země či jejich části

Útok Ruska na evropskou zemi mimo NATO/EU považuje za pravděpodobný 43 % respondentů. Ostatní scénáře (útok na zemi v NATO/EU a na ČR) považují respondenti v následujících 10 letech za méně pravděpodobné. Ruska se obecně méně obávají voliči autoritářských stran (KSČM, SPD) a více voliči liberálních a středopravých stran. Voliči ANO jsou v hodnocení Ruska blíže liberálnímu bloku – např. 55 % z nich považuje za pravděpodobné, že Rusko v následujících 10 letech obsadí část evropské země mimo struktury NATO a EU.

Ve srovnání s rokem 2015 mezi lidmi výrazně oslabila představa, že by Rusko během následujících 10 let armádou obsadilo nějakou zemi v jeho okolí. Rozdíl oproti minulosti může souviset s relativní stabilizací pozic v konfliktu na Ukrajině, který začal v roce 2014 obsazením Krymu, a s přesunem ruské vojenské pozornosti do Sýrie (tedy mimo Evropu).

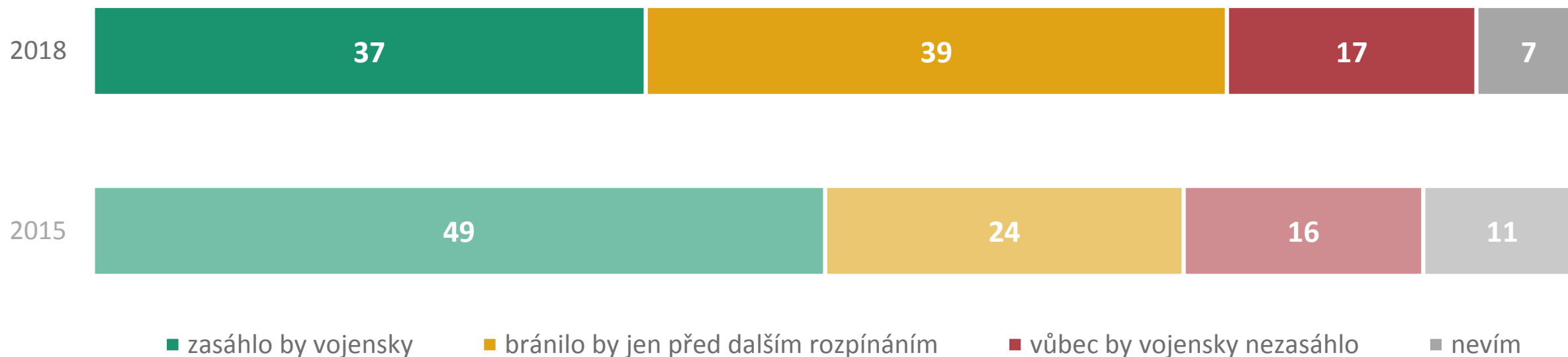
A02. Nakolik je podle Vás pravděpodobné, že současné Rusko během příštích 10 let vyšle pravidelnou armádu a obsadí následující země (či jejich části)?

N = 1005, CATI výzkum, zobrazena % odpovědí

pohled na reakci NATO při napadení členského státu Ruskem

Důvěra v přímý vojenský zásah NATO při napadení některého z členských států Ruskem oproti roku 2015 významně poklesla (49 % v roce 2015 oproti 37 % nyní).

V současnosti mírně převažuje názor, že by NATO jen bránilo dalšímu rozpínání Ruska, ale přímé vojenské konfrontaci by se vyhnulo (39 %). Pohled na reakci NATO není výrazně odlišný napříč generacemi ani při srovnání voličů obou prezidentských kandidátů, pouze nejstarší generace a voliči Miloše Zemana si o něco častěji myslí, že by NATO vůbec nezasáhlo. Z hlediska volené strany mají největší důvěru v reakci NATO voliči Pirátů, voliči středopravých stran (Lidovci, TOP 09, STAN) a ODS (přes 40 %), nejmenší naopak voliči extremistických stran (KSČM i SPD 29 %) a voliči ANO (33 %). Voliči posledních tří jmenovaných stran také v největší míře (24 až 29 %) předpokládají, že by NATO vůbec vojensky nezasáhlo. Voliči ANO tedy nejsou proruští (viz výše), ale nedůvěřují příliš ani NATO. Podrobný rozbor na následujícím slidu 10.

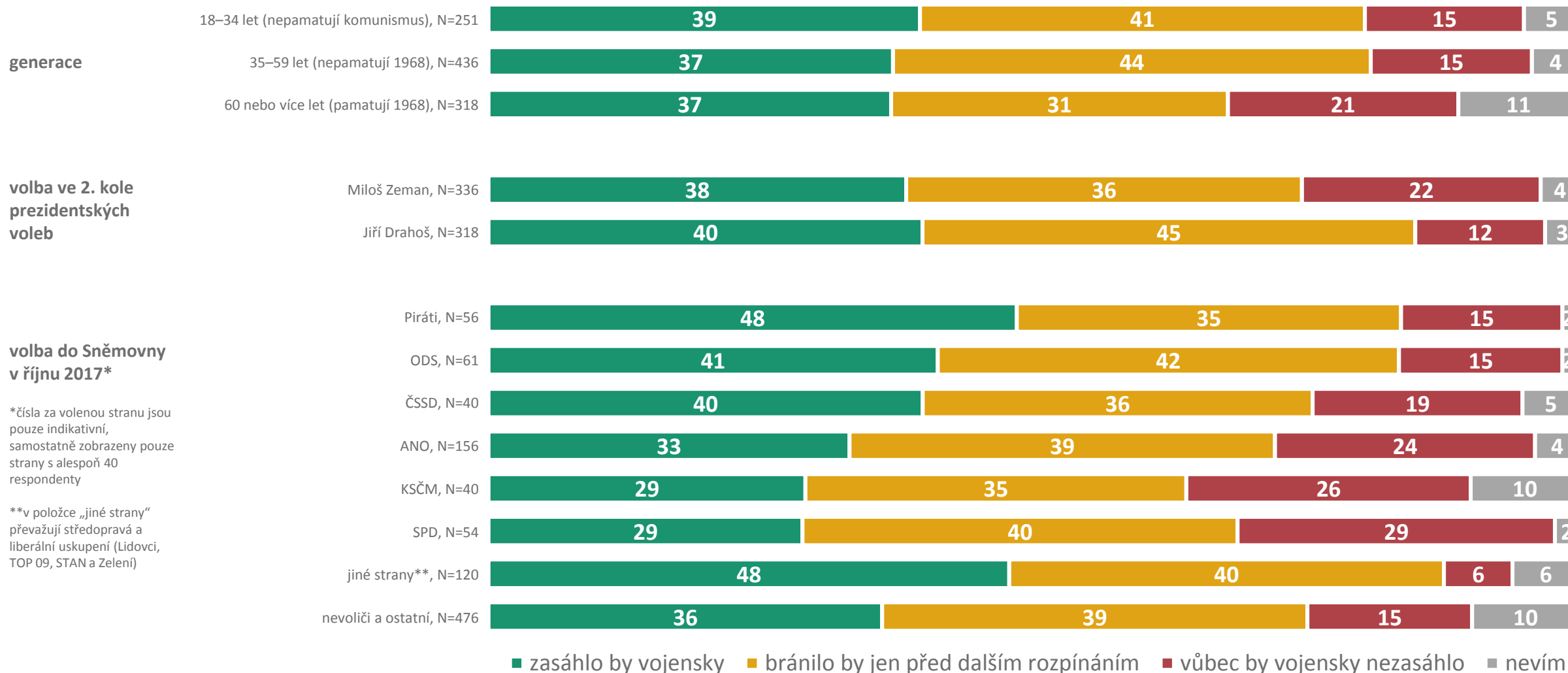

A03. Jak myslíte, že by reagovalo NATO, pokud by v budoucnu došlo k situaci, v níž by Rusko poslalo armádu na území členského státu?

N = 1005, CATI výzkum, zobrazena % odpovědí

reakce NATO při napadení člena Ruskem

– podle generací, volebního chování v posledních sněmovních a prezidentských volbách

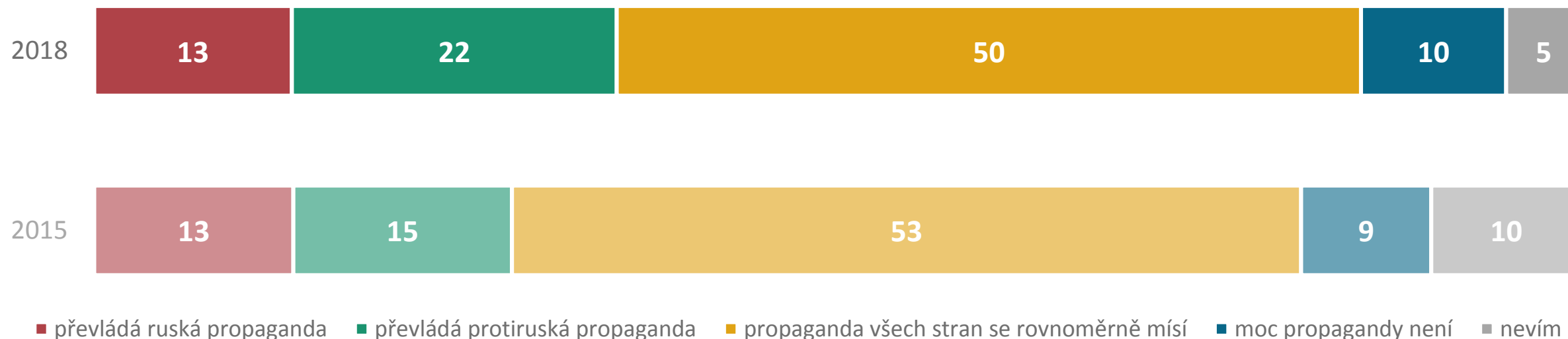
*číslo za volenou stranu jsou pouze indikativní, samostatně zobrazeny pouze strany s alespoň 40 respondenty

**v položce „jiné strany“ převažují středopravá a liberální uskupení (Lidovci, TOP 09, STAN a Zelení)

pohled na přítomnost a sílu propagandy v českém veřejném prostoru

Jedinou významnější změnou oproti roku 2015 je nárůst podílu respondentů, kteří mají dojem, že v českém veřejném prostoru převládá a sílí protiruská propaganda. Zastoupení těchto respondentů vzrostlo ze zhruba sedminy (15 %) na zhruba pětinu (22 %).

Převahu protiruské propagandy pozorují více lidé z nejmladší generace (18–34 let) – ve 26 % případů proti 19 % u nejstarší generace (60+ let). Jako převažující ji také označují lidé bez maturity (30 %); na rozdíl od respondentů s maturitou (14 %) nebo vysokoškolským vzděláním (16 %).

A04. V současné diskusi o Rusku a válce na Ukrajině se často hovoří o roli propagandy. Se kterým z následujících tvrzení souhlasíte?

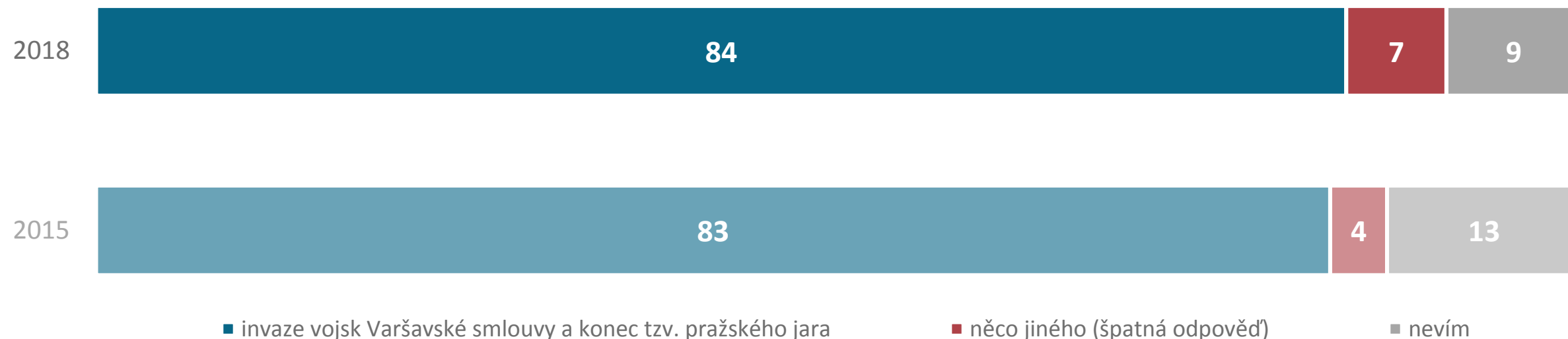
N = 1005, CATI výzkum, zobrazena % odpovědí

události a důsledky srpna 1968

co se odehrálo 21. srpna 1968

Úroveň povědomí o událostech 21. srpna 1968 zůstala oproti období před třemi lety prakticky nezměněná – v obou letech přes 80 % respondentů vědělo, co se tehdy odehrálo.

Zřetelné rozdíly v povědomí o tom, co se stalo, panují mezi jednotlivými generacemi: pamětníci roku 1968 (60+ let) věděli odpověď z 95 %, střední generace, která zažila komunismus, ale nepamatuje si rok 1968, (35–59 let) v 86 % případů, zatímco události Srpna správně identifikovaly jen necelé dvě třetiny (65 %) generace, která již minulý režim nepamatuje, (18–34 let). Přestože se voliči Miloše Zemana častěji rekrutují z pamětníků, jejich odpovědi jsou méně přesné (84 % odpovědělo správně) než odpovědi voličů Jiřího Drahoše (správně 91 %). Je to dáno tím, že výrazně nejméně informovanou skupinou jsou voliči Miloše Zemana do 50 let (jen 73 % odpovědělo správně). Podrobně viz následující slide 14.

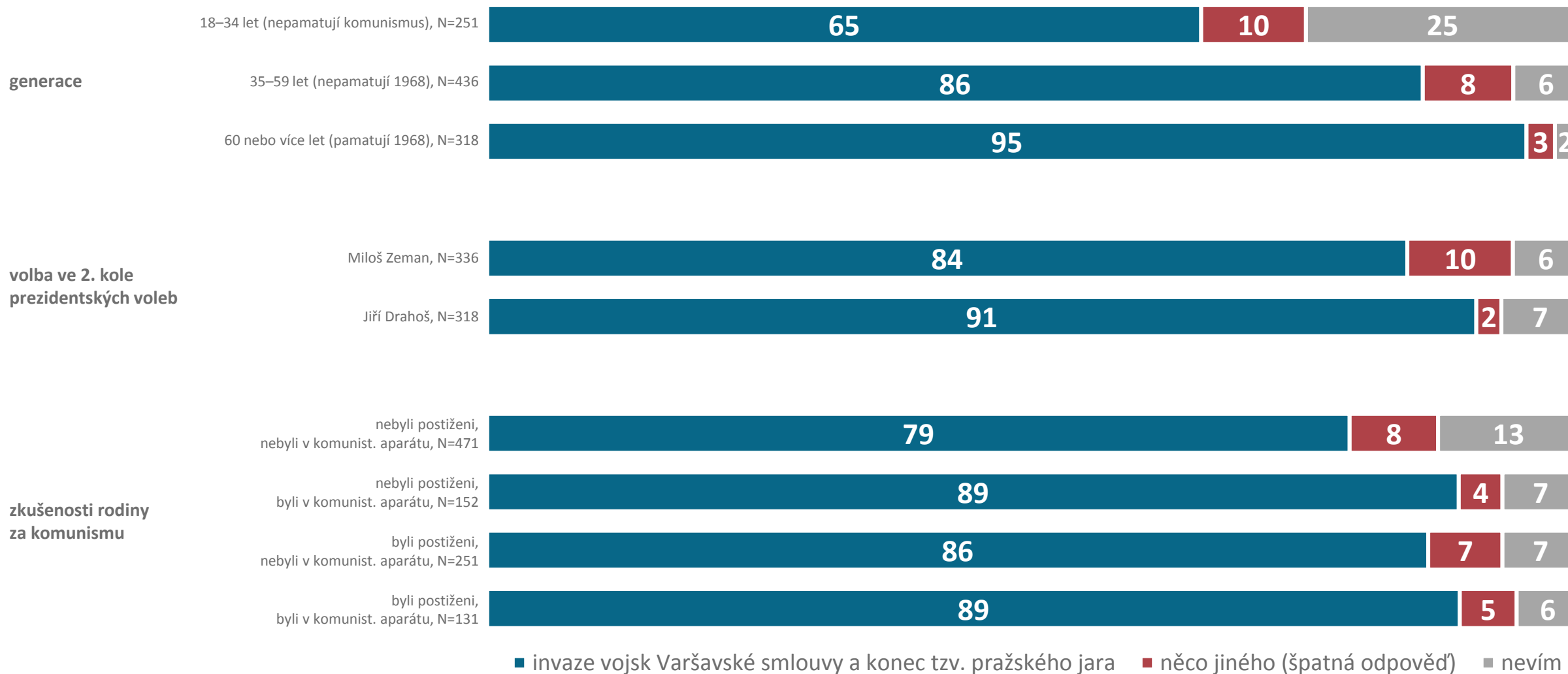

B01. Víte, jaká významná historická událost se stala v Československu 21. srpna roku 1968?

N = 1005, CATI výzkum, zobrazena % odpovědí

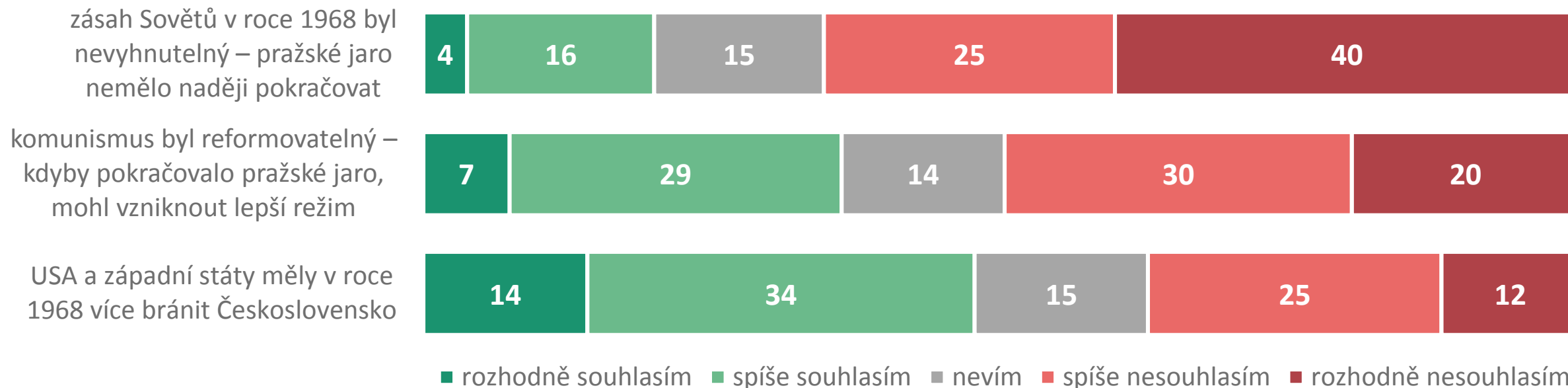
povědomí o událostech srpna 1968

– podle generace, voleného prezidenta a dopadu normalizace na rodinu

souhlas s možnými scénáři roku 1968

V součtu až 65 % respondentů si myslí, že se invazi sovětských a dalších vojsk dalo vyhnout a že pražské jaro tak mělo naději pokračovat. Komunismus však nebyl reformovatelný ani při pokračování změn pražského jara podle poloviny (50 %) lidí. S větším angažmá západních zemí během roku 1968 souhlasí v součtu 48 % osob. Nejmladší generace (18–34 let) s větší západní pomocí souhlasí v 60 % případů, nejstarší generace (60+ let) pak jen v 36 %. Tento rozdíl může být způsoben tím, že nejmladší generace si – na rozdíl od pamětníků – méně než pamětníci uvědomuje kontext tehdejší doby (studená válka, Varšavská smlouva, jaderné zastrašování...) a nahlíží minulost prismatem současných vztahů a rozložení sil.

B02. Do jaké míry souhlasíte s následujícími výroky?

N = 840, jen ti, kteří věděli, co se stalo 21. srpna 1968, CATI výzkum, zobrazena % odpovědí

MEDIAN

15

zkušenost příbuzných s útlakem za normalizace

Nejčastější formou dopadu normalizačního režimu na rodiny respondentů byla nemožnost vycestovat do zahraničí (31 %).

Kromě tohoto nejméně závažného postihu se s nějakou formou útlaku člena rodiny setkaly necelé dvě pětiny (38 %) respondentů.

Příbuzným pětiny respondentů (21 %) bylo znemožněno studium, v dalších 14 % pak některý příbuzný nemohl pracovat ve svém oboru.

Perzekuce ze strany minulého režimu se více dotkla rodin voličů Jiřího Drahoše než Miloše Zemana. Například příbuzné, kteří nemohli pracovat ve svém původním oboru, má 18 % voličů Drahoše a 14 % voličů Zemana; s vyloučením ze studií se pak ve své rodině setkalo 5 % Zemanových voličů a 12 % voličů Drahoše. Viz slide 17. S těmito typy perzekucí měli větší šanci se setkat lidi s vyšším vzdělanostním statutem. Lidé z těchto rodin dnes častěji patří do vzdělanějších a vyšších příjmových skupin společnosti, které mají liberálnější hodnoty, a častěji hlasovali proti Miloši Zemanovi.

B04. Byl někdo z Vašich nejbližších příbuzných během normalizace následujícími způsoby perzekvován?

N = 1005, CATI výzkum, zobrazena % odpovědí „ano“

zkušenost příbuzných s útlakem za normalizace

– podle volby ve 2. kole prezidentských voleb 2018

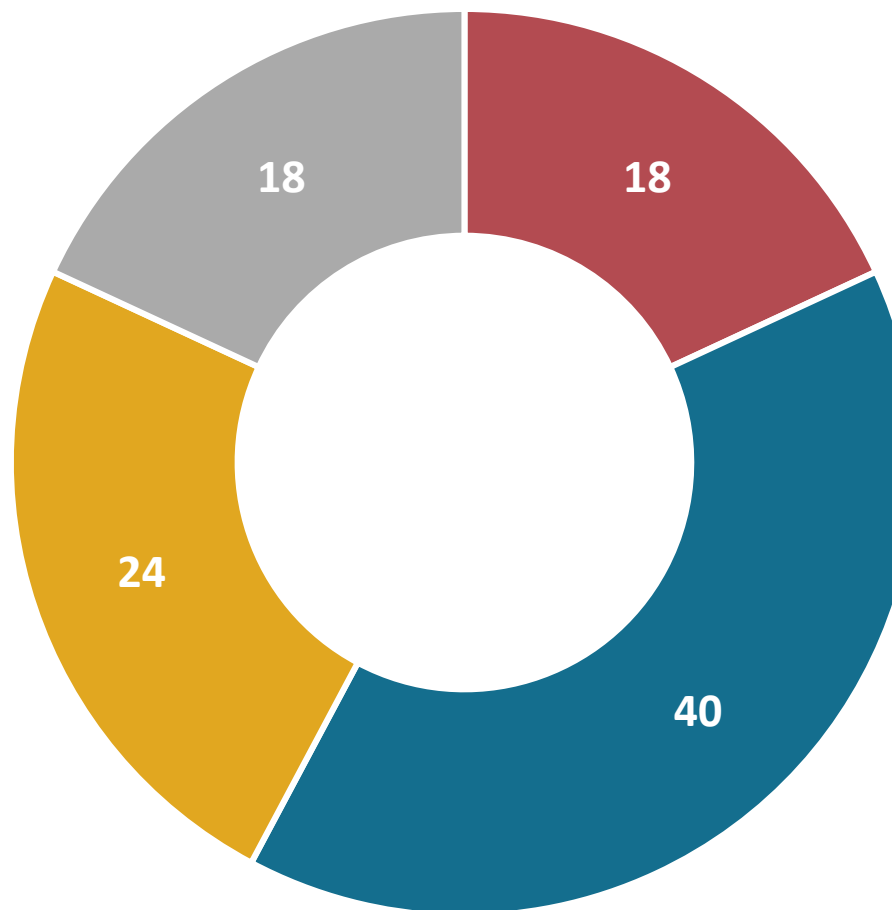
B04. Byl někdo z Vašich nejbližších příbuzných během normalizace následujícími způsoby perzekvován?

N = 654, pouze ti, kteří volili v prezidentské volbě, CATI výzkum, zobrazena % odpovědí „ano“

jak by pokračovalo pražské jaro nebýt ruské invaze

Jako nejpravděpodobnější vývoj komunistického režimu bez ruské invaze v roce 1968 vidí respondenti přechod k uvolněnější formě socialismu jugoslávského typu (40 %).

Nejskeptičtější jsou k tomuto scénáři pamětníci srpnových událostí (60+ let), kteří mu vyjadřují jen 31% podporu. V této generaci panuje také největší nejistota (čtvrtina – 25 % neví či nedovede posoudit) ohledně možného vývoje. Ukazuje se tak, že historickým událostem dodává „jasnosti“ spíše jednoznačná historická interpretace, než osobní zkušenost, která zahrnuje řadu nejistot a nejednoznačností.

- postupně by stejně muselo dojít k normalizaci – vrátil by se tvrdý režim
- vznikl by volnější socialistický režim jugoslávského typu s vůdčí úlohou KSČ
- stali bychom se demokratickým socialismem skandinávského typu
- nevím, nedovedu posoudit

B03. Jakým směrem by se podle Vás komunistický režim po roce 1968 nejspíše vyvíjel, pokud by Pražské jaro pokračovalo a nebylo přerušeno invazí?

N = 840, jen ti, kteří věděli, co se stalo 21. srpna 1968, CATI výzkum, zobrazena % odpovědí

vnímání komunismu a předlistopadového režimu

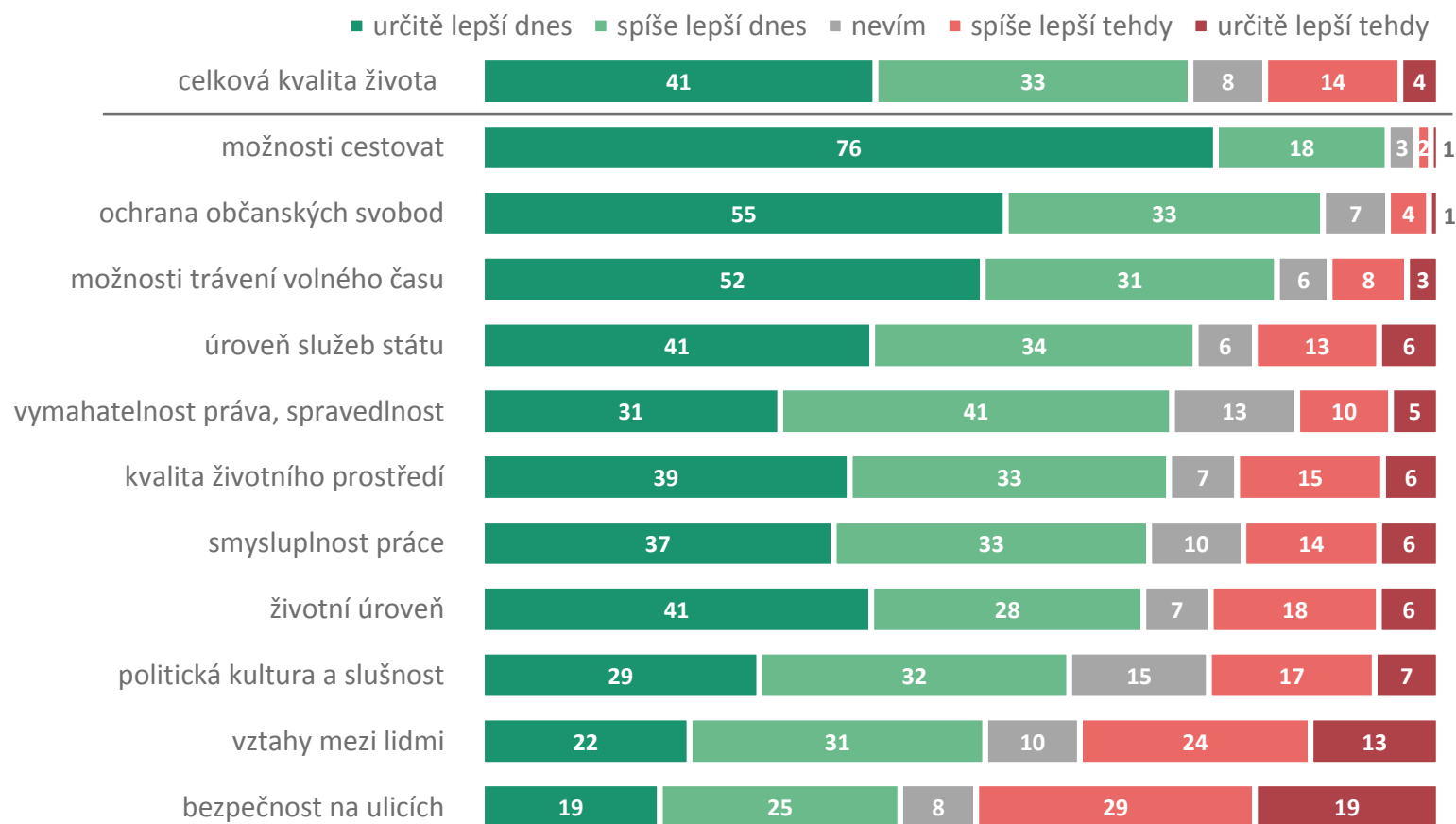
co bylo lepší/horší za komunismu než dnes

Současná situace je podle velké většiny lidí obecně lepší než jaká byla za minulého režimu – celková kvalita života je dnes lepší pro 74 % respondentů, za komunismu byla lepší podle 18 %.

Nejhorší je dnes při porovnání s obdobím komunismu bezpečnost na ulicích – více respondentů si myslí, že bylo bezpečněji tehdy (celkem 48 %) než dnes (44 %). Poměrně vyrovnaný poměr je i při hodnocení vztahů mezi lidmi, kdy tehdy byly lepší pro více než třetinu (37 %) a dnes jsou lepší pro polovinu (53 %) respondentů.

S rostoucím věkem roste i míra kladného pohledu na minulý režim. Např. vztahy mezi lidmi hodnotí jako dříve lepší 55 % generace nejstarších pamětníků (60+ let), 37 % střední generace (35–59 let) a pouze 16 % nejmladších (18–34 let).

Významná dělicí linie vede při srovnání dneška a minulosti mezi voliči Drahoše a Zemana – Zemanovi voliči hodnotí minulou dobu ve všech ohledech mnohem lépe než voliči Drahošovi. Vzhledem ke struktuře elektorátu však i zde může hrát roli věk. Podrobněji na následujících slidech 20 až 26.

D01. Když srovnáte současný režim a režim před listopadem 1989 v následujících ohledech, co podle Vás bylo v předlistopadovém režimu lepší a co horší než dnes?

N = 1005, CATI výzkum, zobrazena % odpovědí

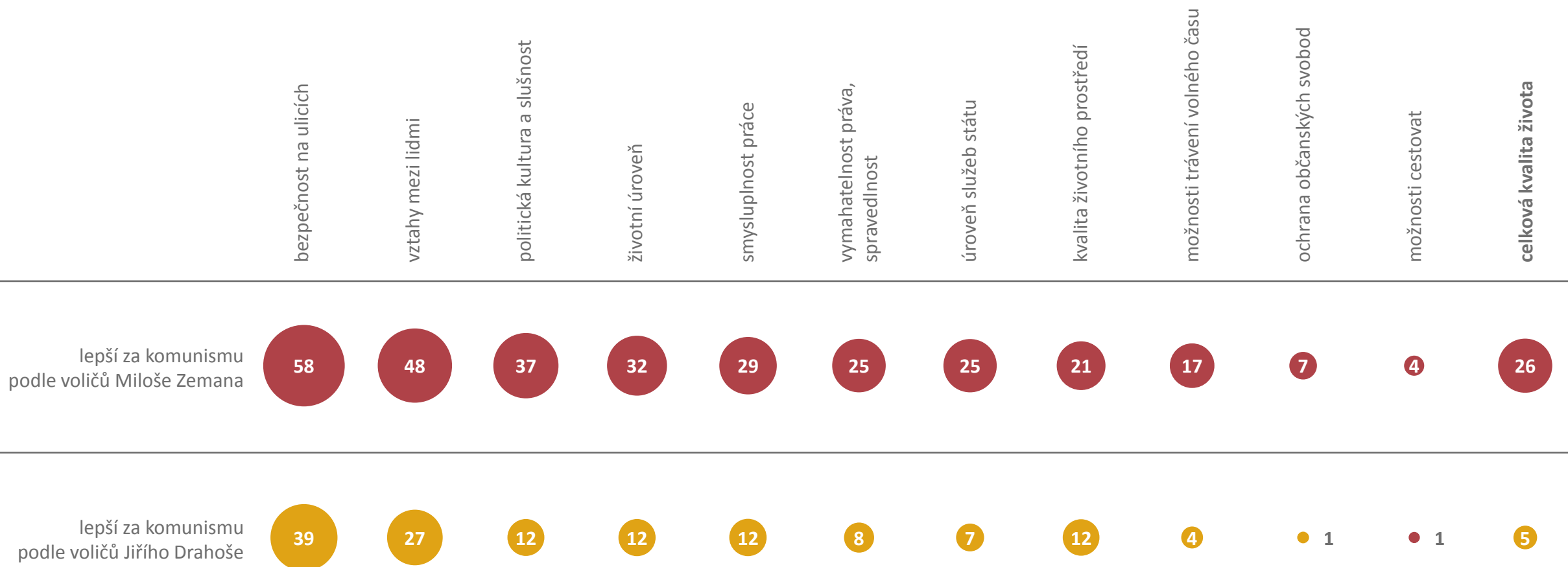
co bylo lepší za komunismu – podle věku

N = 1005, CATI výzkum, zobrazena % odpovědí „určitě a spíše lepší tehdy“

co bylo lepší za komunismu

– podle volby ve 2. kole prezidentských voleb

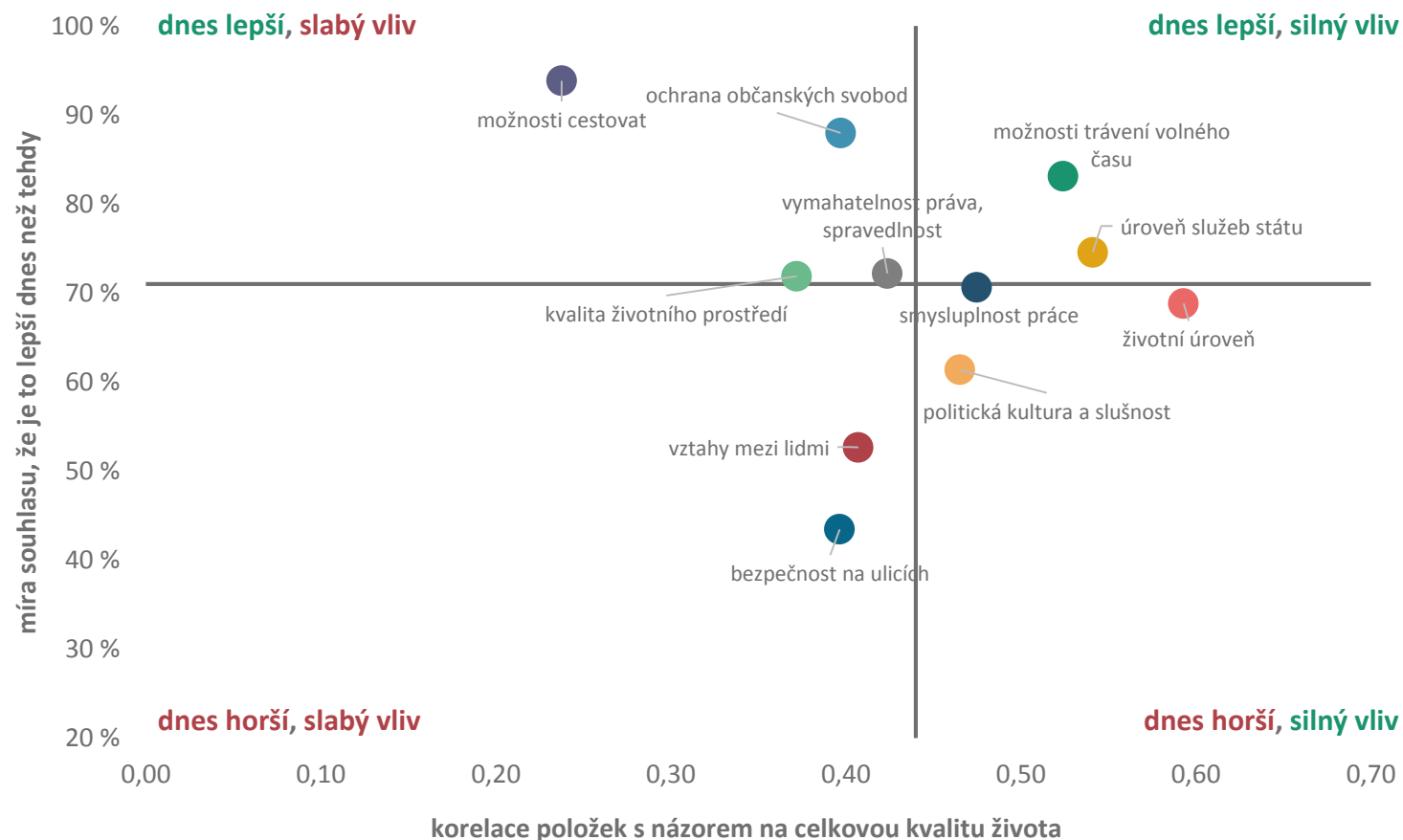
mapa - hodnocení aspektů a jejich důležitost celá populace

V této analýze jsme zkřížili hodnocení jednotlivých aspektů života (% lidí, kteří si myslí, že jsou tyto věci lepší dnes než za komunismu) a souvislost hodnocení těchto aspektů s celkovou vnímanou kvalitou života dnes a za komunismu.

Analýza ukazuje, že možnost cestovat hodnotí drtivá většina respondentů jako lepší dnes, ale toto hodnocení minimálně souvisí s celkovým porovnáním dneška a komunismu. To může být dáno například tím, že cestování již bereme za samozřejmost, i tím, že si ho část společnosti nemůže dnes dovolit.

S obecným porovnáním, zda bylo lépe dnes, či za komunismu, naopak výrazně souvisí, jak člověk vnímá proměnu životní úrovně, úrovně služeb státu a možnost trávení volného času. To jsou rozhodující faktory, u nichž lidé majoritně vnímají zlepšení, a mají vliv na celkové hodnocení současnosti a komunismu.

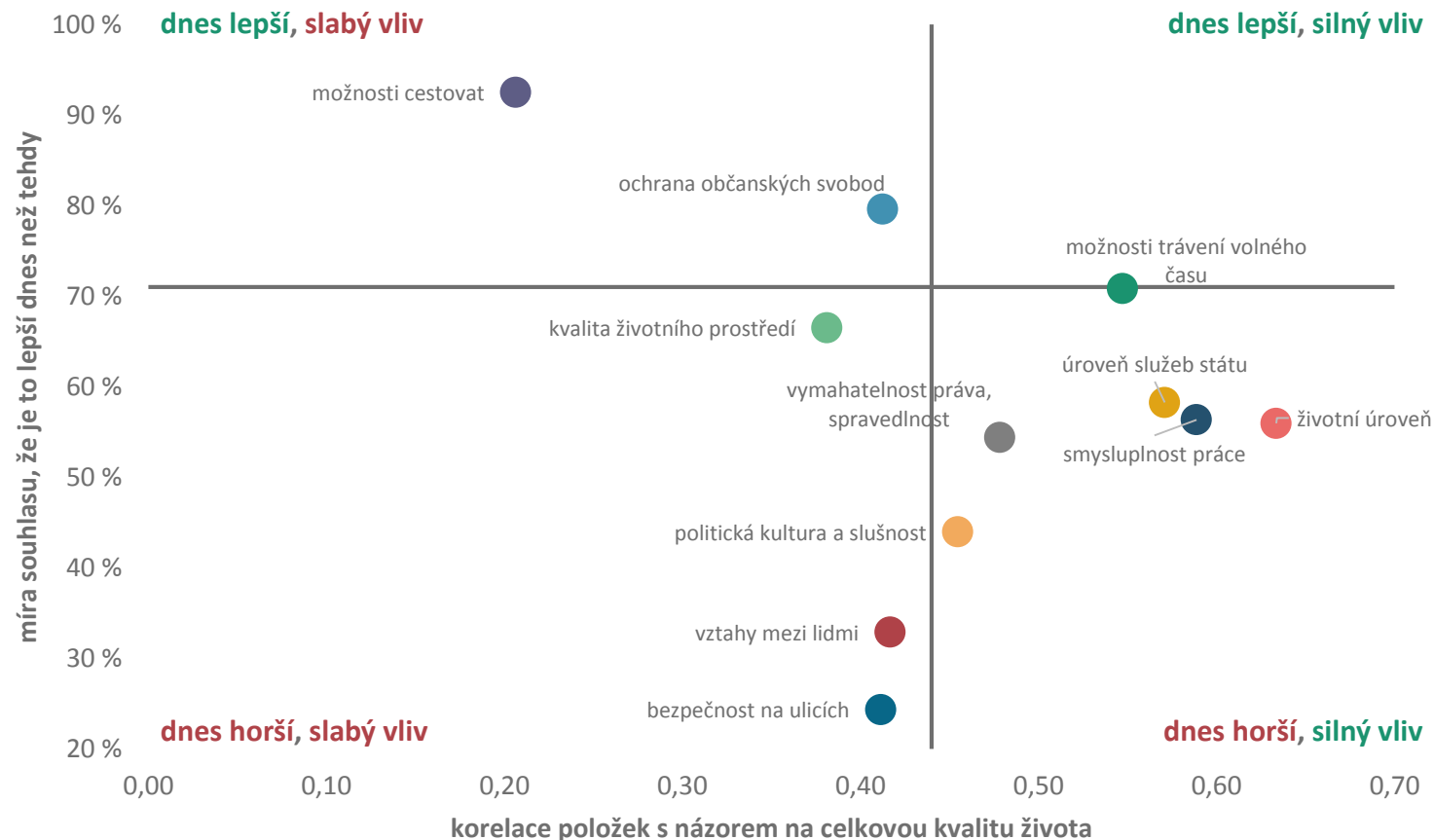
Faktory, které s hodnocením současnosti versus komunismu nezanedbatelně souvisí, a jejich hodnocení není tak pozitivní jsou – politická kultura, vztahy mezi lidmi a bezpečnost.

mapa – nejstarší generace (60 nebo více let)

Mapa postojů ke komunismu vs. současnosti se výrazně liší u starší generace. Hodnocení většiny položek je negativnější než u obecné populace. Výrazně negativní je zejména hodnocení bezpečnosti, vztahů mezi lidmi a politické kultury – tedy položek, které mají středně silný vliv na celkové vnímání kvality života nyní versus za komunismu. Zejména pak nejstarší generace ambivalentně hodnotí vývoj životní úrovně, smysluplnosti práce a úrovně služeb státu (zde cca 55 % preferuje současnost) – tyto položky přitom mají nejsilnější vliv na celkové srovnání minulosti a současnosti.

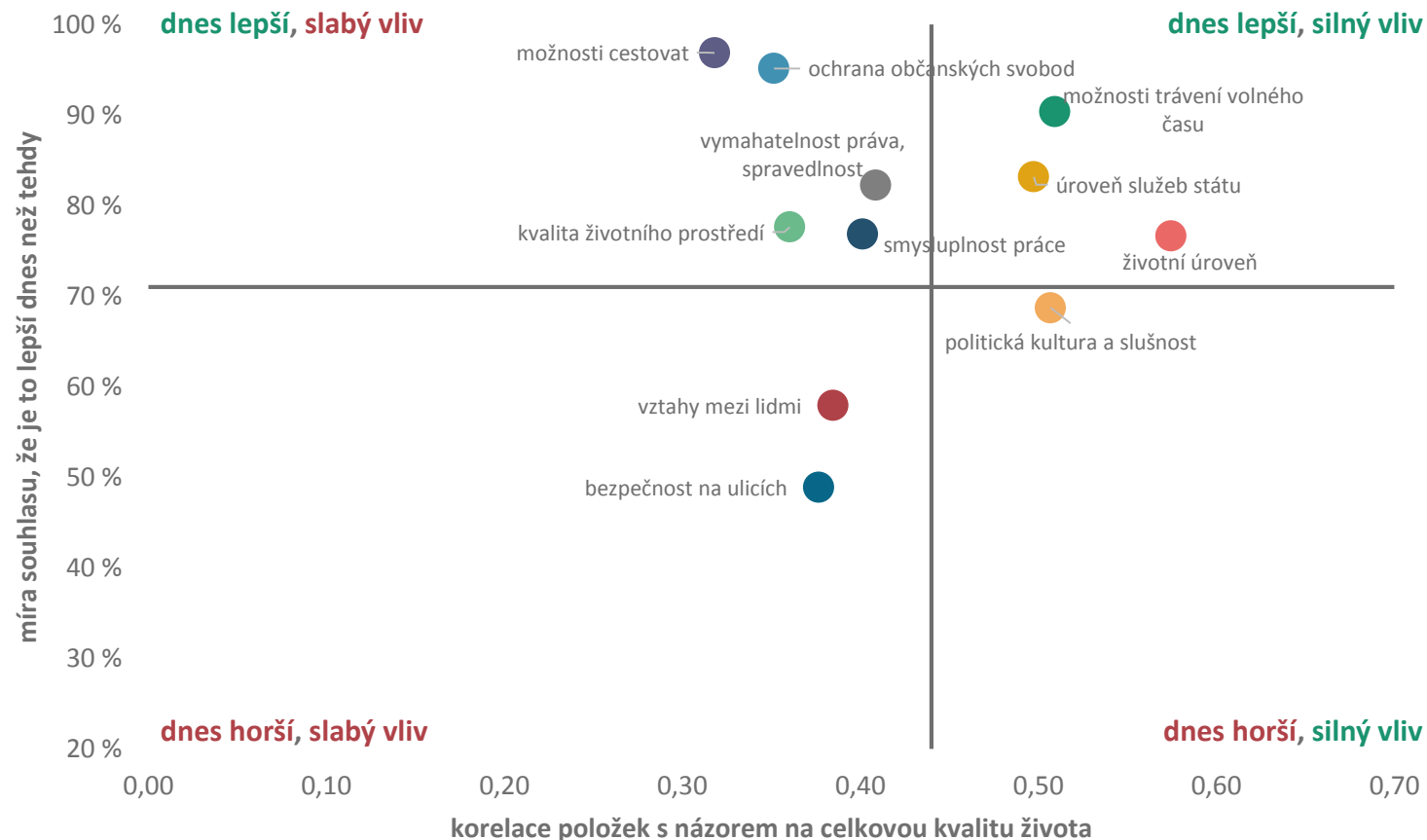
Starší generace sice pozitivně hodnotí vývoj svobody cestování, ale vůbec to nesouvisí s jejím celkovým pohledem na současnost a komunismus – možná i díky tomu, že tuto svobodu oproti mladším ročníkům méně využívá.

mapa - hodnocení aspektů a jejich důležitost střední generace (35–59 let)

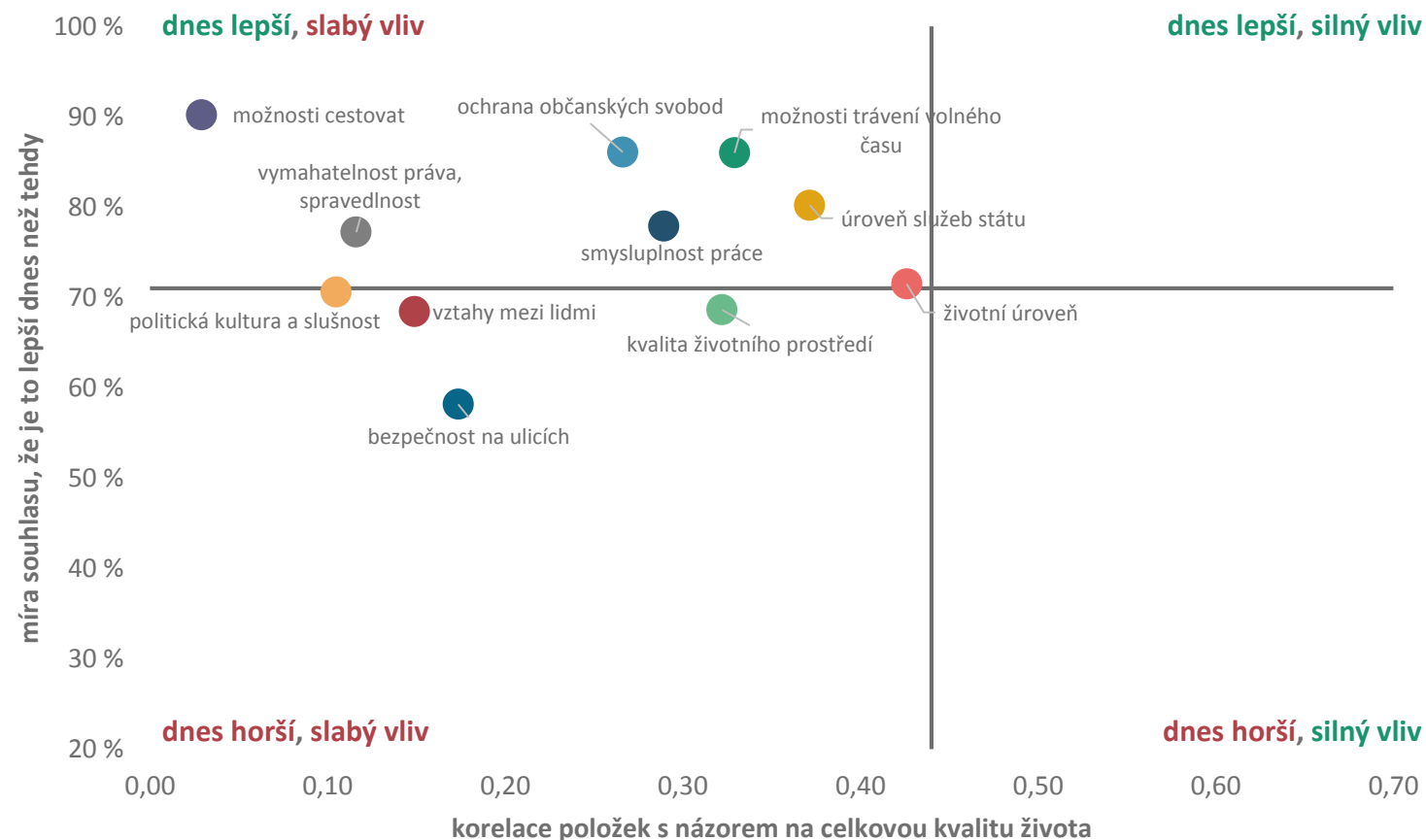
Střední generace se odlišuje tím, že pozitivní hodnocení možnosti cestovat u ní výrazněji souvisí s celkovým hodnocením kvality života dnes a za komunismu. To samé platí o trávení volného času. Může to být důsledek faktu, že tato generace si pamatuje omezení za komunismu a dnes je ještě ve věku, kdy využívá časté cestování a aktivní trávení volného času.

U generace pamětníků normalizace s hodnocením současnosti a komunismu velmi silně souvisí to, jak hodnotí vývoj životní úrovně. Celkově však v této generaci převládá oproti starším respondentům přeci jen pozitivnější hodnocení.

mapa - hodnocení aspektů a jejich důležitost nejmladší generace (18–34 let)

Mapa postojů u nejmladší generace je výrazně jiná než u zbytku respondentů. Vyznačuje se zprvu tím, že hodnocení je u všech položek většinově pozitivní. A zadruhé tím, že postoje k minulosti jsou výrazně méně strukturované. Hodnocení všech položek je velmi podobné a velmi málo souvisí s celkovým pohledem na kvalitu života dnes a v minulosti. Pravděpodobně to je tím, že u mladých lidí je komunismus již jen předmětem velmi konzistentních historických příběhů, které znají ze školy a či z rodin, a které akcentují celkový (pozitivní či negativní) obraz komunistického režimu, nikoli detaily žité skutečnosti.

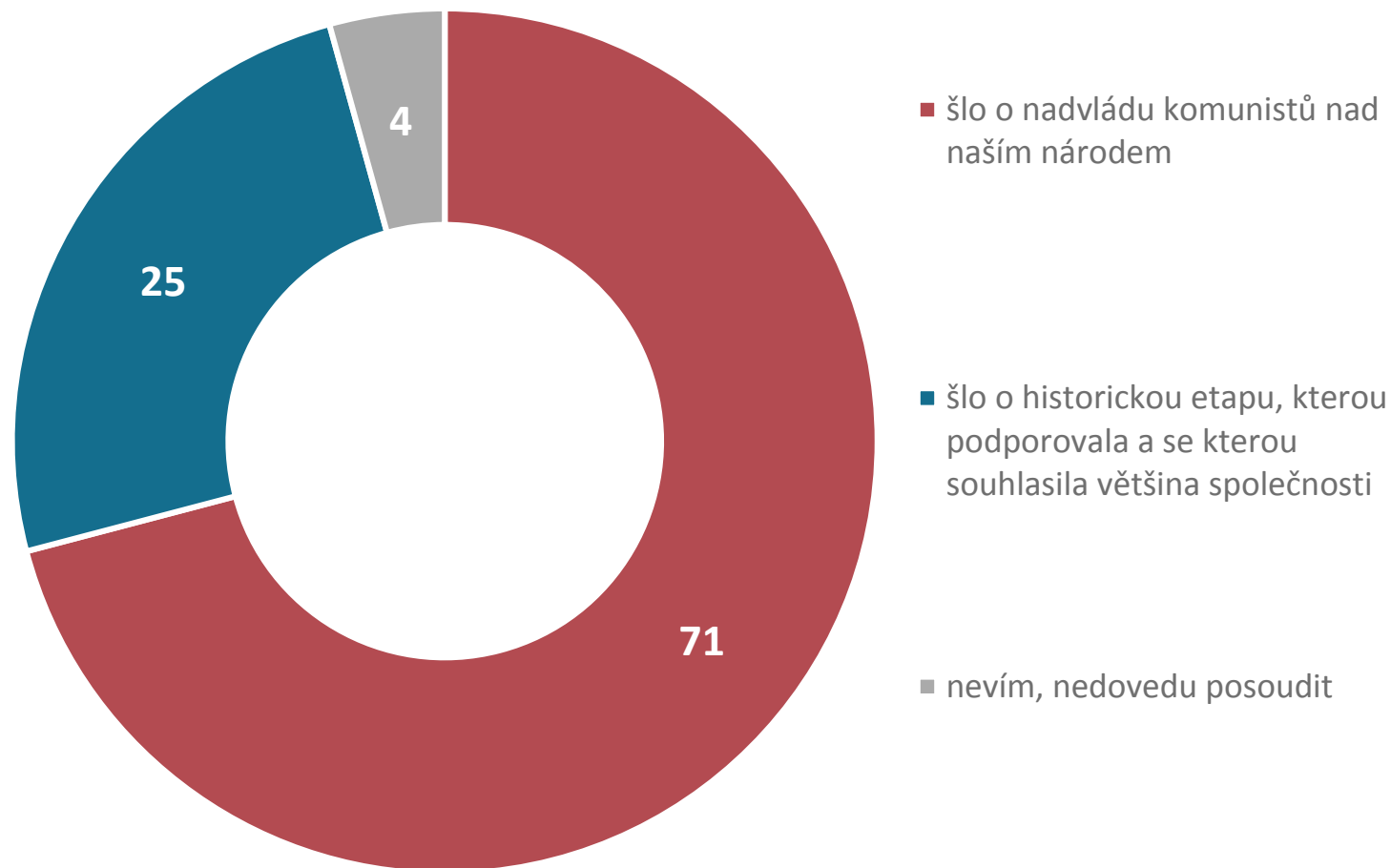

vnímání období 1948–1989

Většina respondentů (71 %) vnímá etapu mezi lety 1948 a 1989 jako období vlády jedné skupiny – komunistů – nad českým a slovenským národem.

Jako konsensuální (že zřízení podporovala většina společnosti) toto období, vnímají více starší pamětníci (60+ let, ze 34 % oproti přibližně 20 % u mladších osob), voliči Miloše Zemana (28 % vs. 17 % u voličů Jiřího Drahoše) a zejména lidé, jejichž příbuzní byli součástí komunistického aparátu a u nichž v příbuzenstvu nebyl nikdo postižen normalizací (43 %).

Podrobně viz následující slide 23.

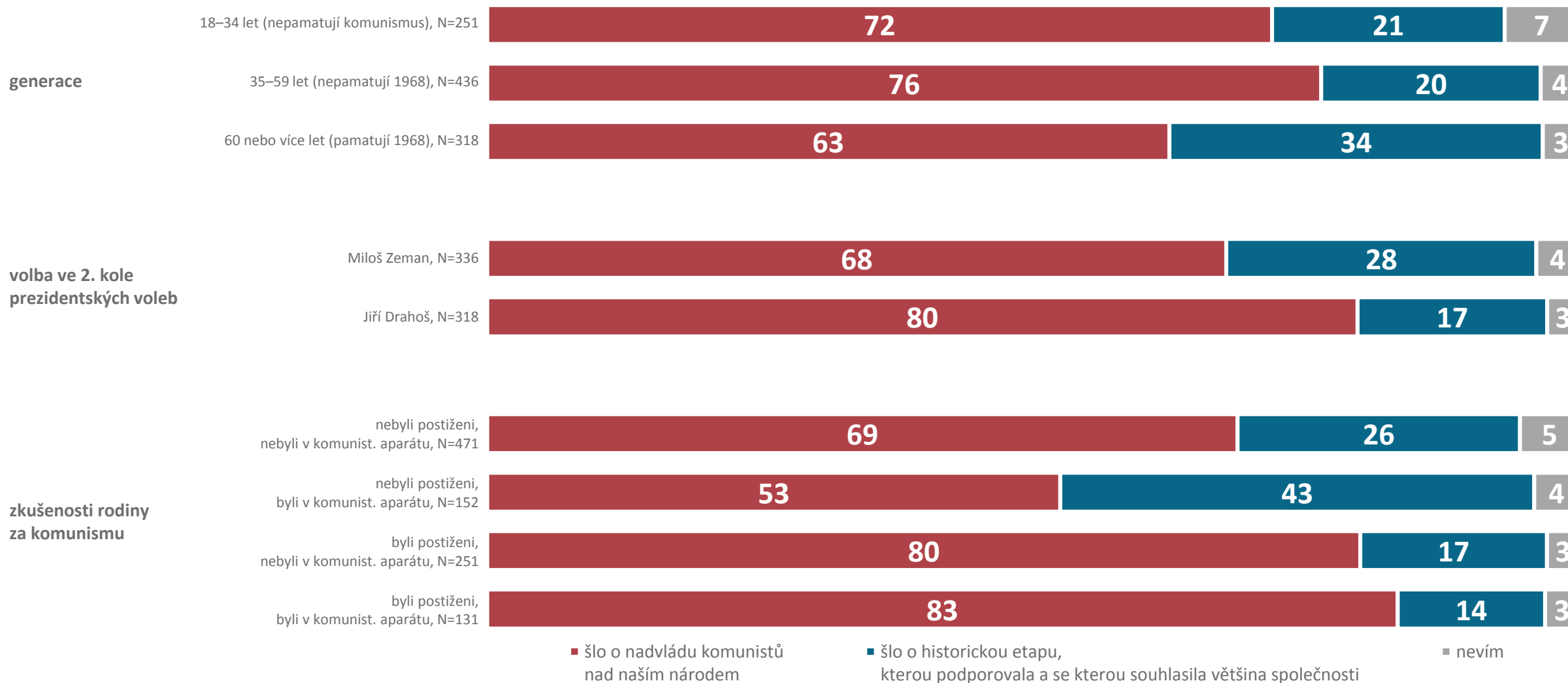

D02. Který z následujících výroků podle Vás více vystihuje komunistické období Československa v letech 1948–1989?

N = 1005, CATI výzkum, zobrazena % odpovědí

vnímání období 1948–1989

– podle generace, voleného prezidenta a dopadu normalizace na rodinu

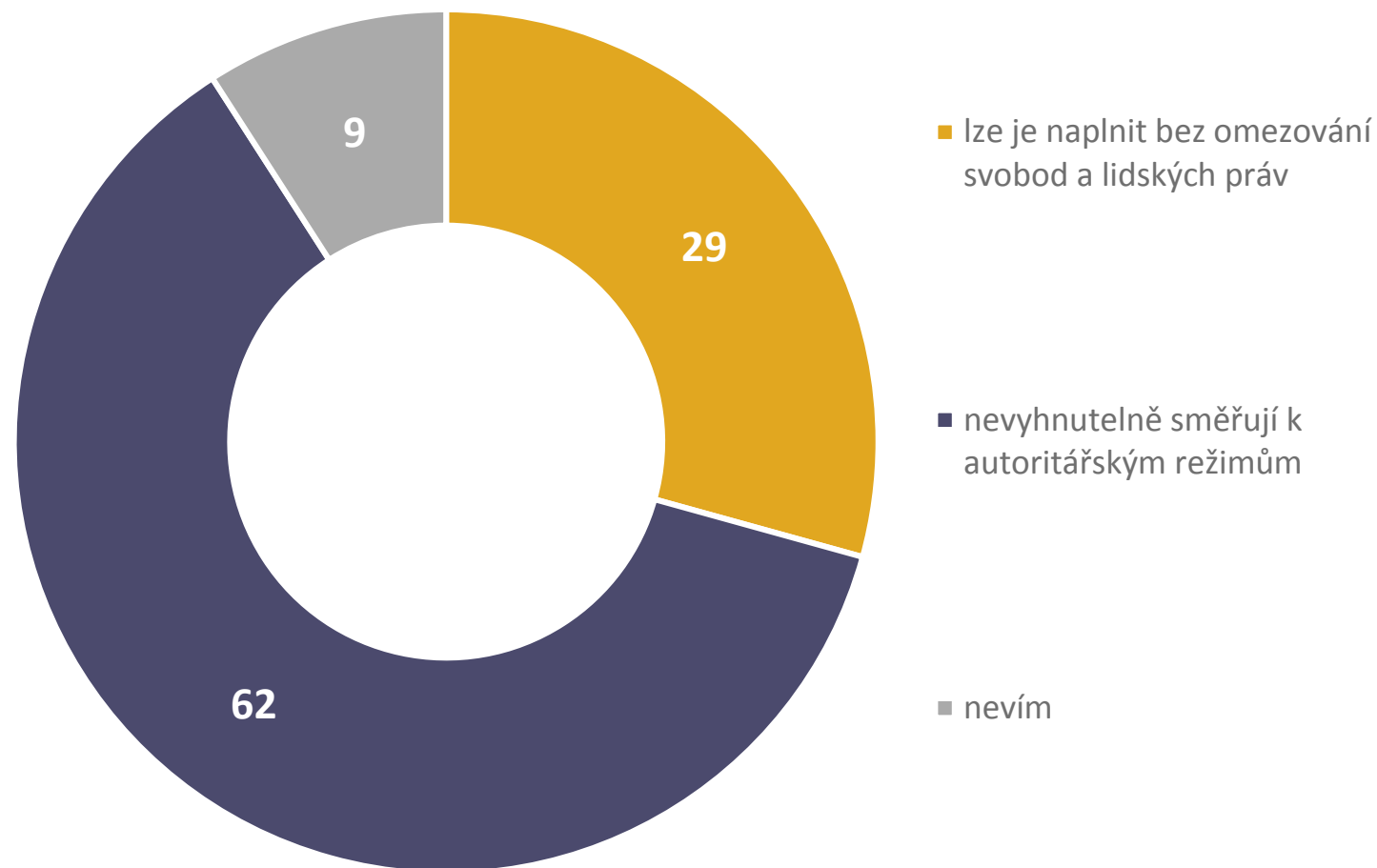

Ize ideje komunismu naplnit ve svobodném režimu

Necelá třetina (29 %) respondentů je přesvědčena, že ideje komunismu lze naplnit bez toho, aby byli lidé omezováni na svých právech a svobodách.

Větší víru v naplnitelnost idejí komunismu mají voliči Miloše Zemana (37 % oproti 27 % u voličů Jiřího Drahoše) a opět zejména lidé, kteří mají/měli v rodině nějaké komunistické kádry, ale žádné perzekvované (40 % oproti průměrně 27 % u ostatních respondentů).

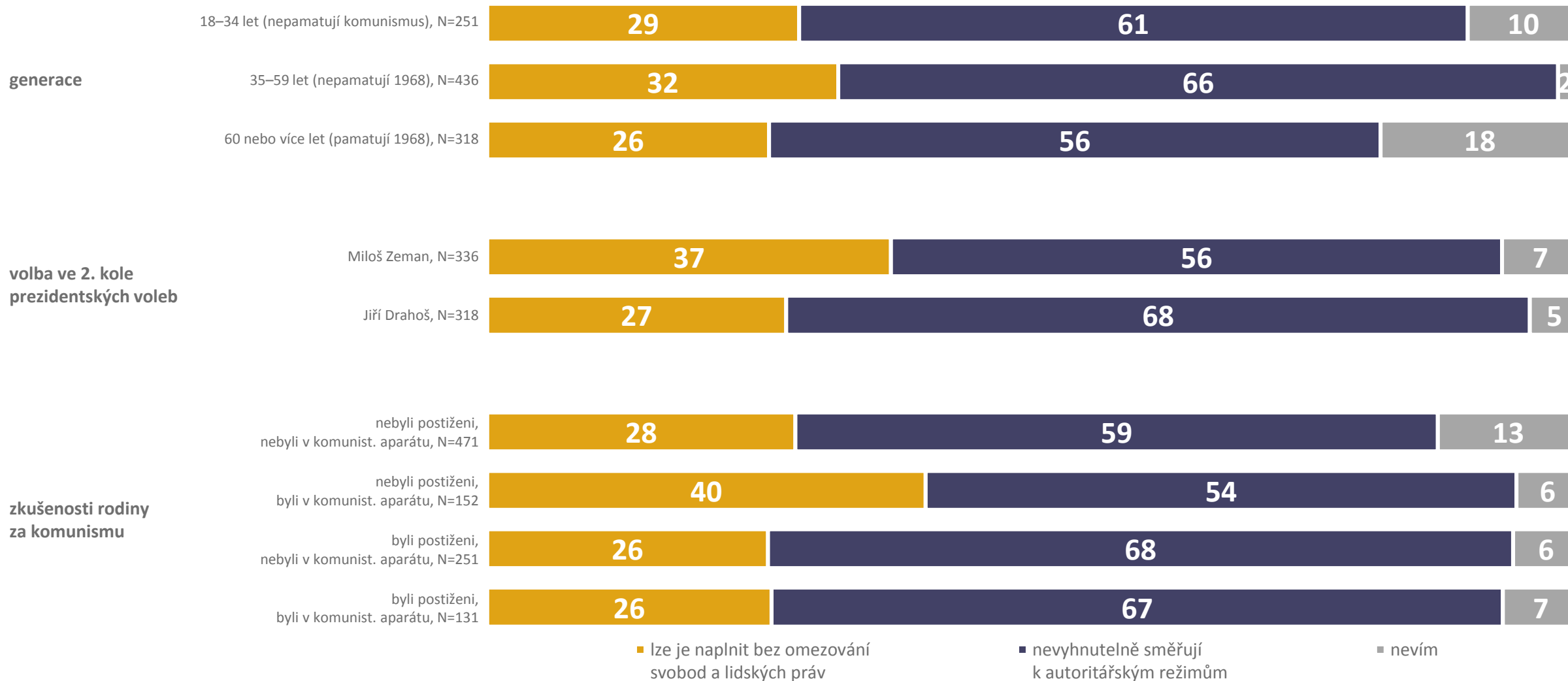
V detailu viz následující slide 26.

D03. Lze podle Vás ideje komunismu naplnit v režimu, který nebude omezovat svobody a lidská práva, nebo tyto myšlenky nevyhnutelně směřují k autoritářským režimům?

N = 1005, CATI výzkum, zobrazena % odpovědí

Ize ideje komunismu naplnit ve svobodném režimu – podle generace, voleného prezidenta a dopadu normalizace na rodinu

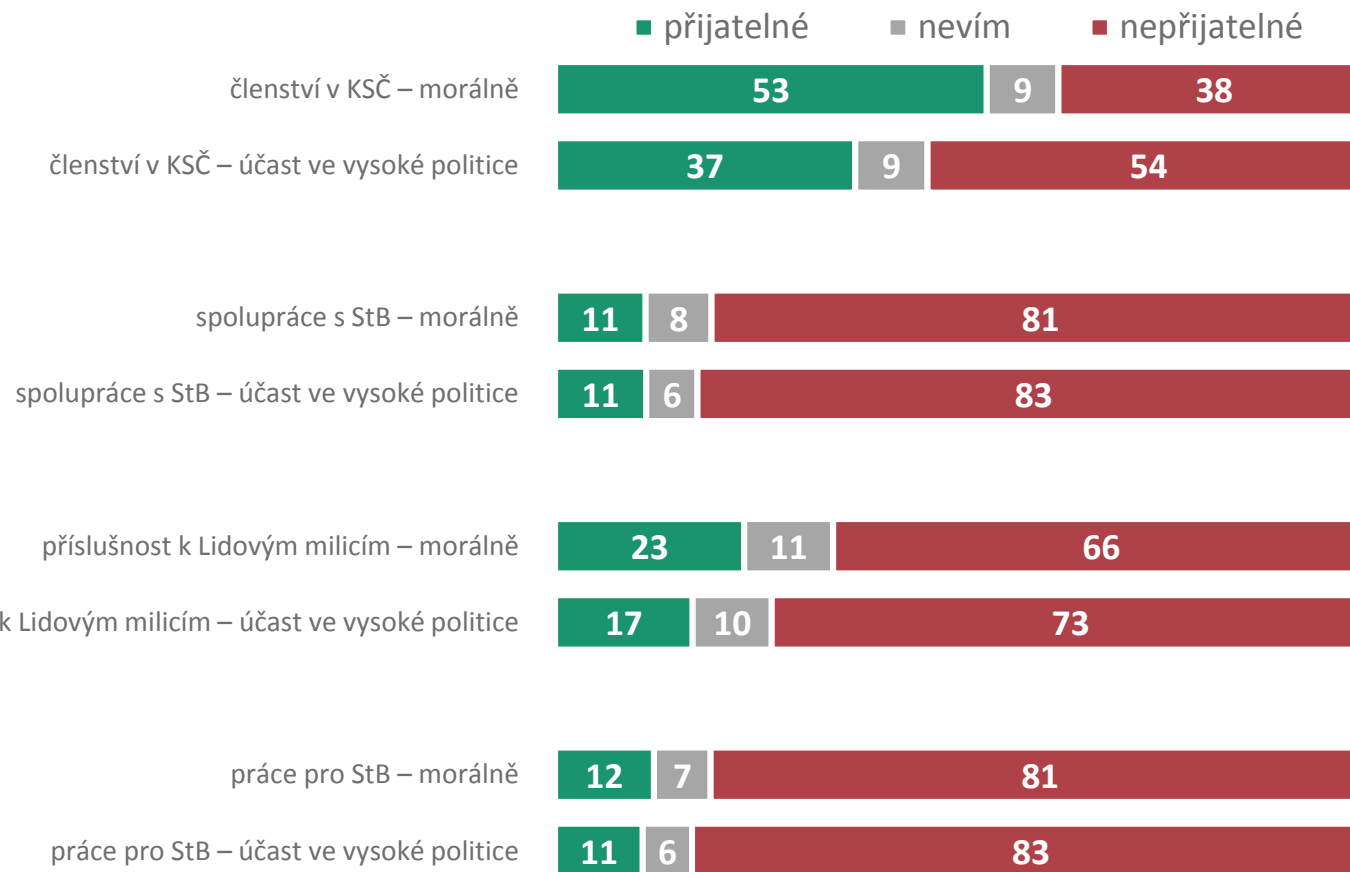
přijatelnost účasti na strukturách minulého režimu

Z morálního (tedy z osobního) hlediska je pro respondenty jakákoliv práce či spolupráce s komunistickým aparátem přijatelnější než z hlediska výkonu vysoké politické funkce.

Zdaleka nejpřijatelnější je členství v KSČ (morálně přijatelné pro 53 % a politicky přijatelné pro 37 %), naopak nejnejpřijatelnější je práce či spolupráce se Státní bezpečností (ve všech případech přijatelná jen pro zhruba 11 % lidí).

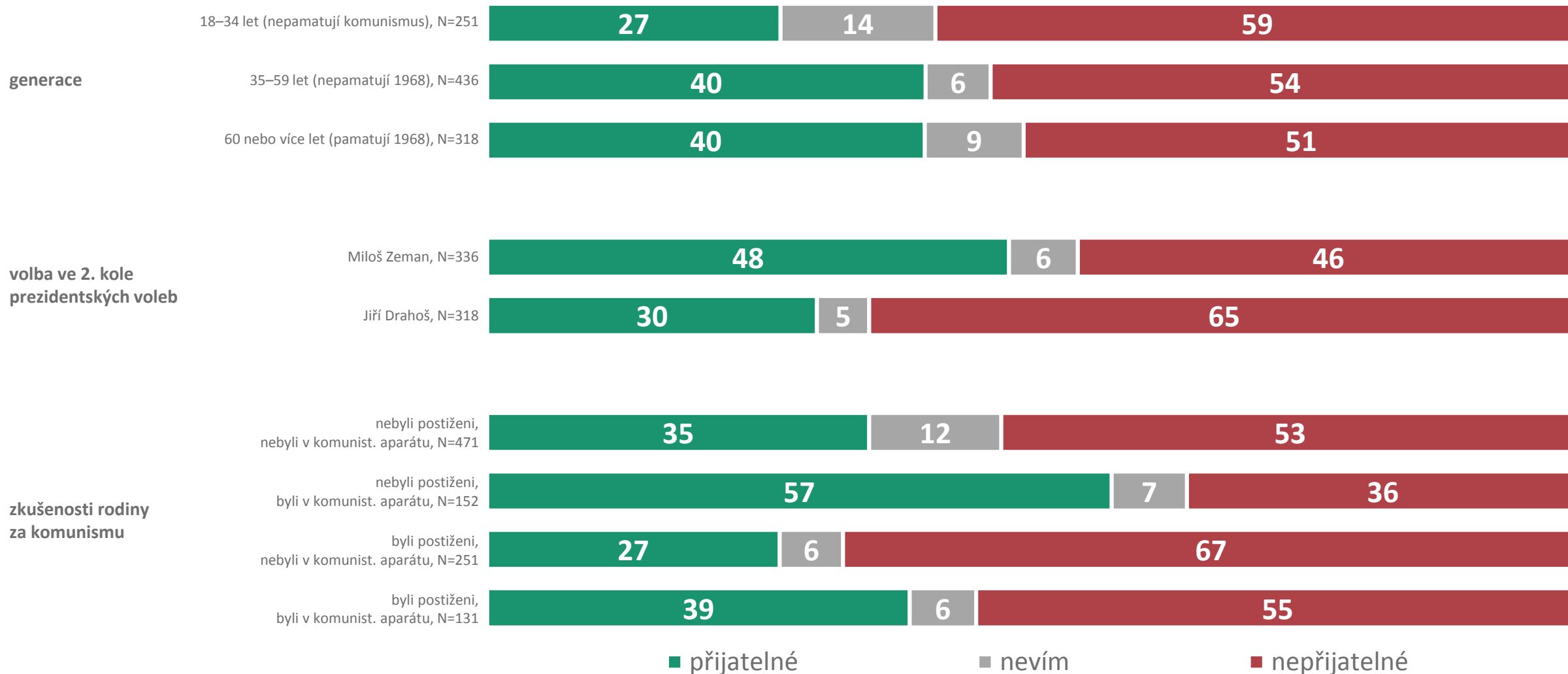
Ve všech ohledech jsou k účasti na strukturách minulého režimu nejhovívavější voliči KSČM, přesto i pro 61 % z nich práce pro StB diskvalifikuje člověka z výkonu vysoké politické funkce.

Vzhledem k členství Andreje Babiše v KSČ a diskutovaného podezření ze spolupráce s StB lze vnímat jako překvapivé, že pro voliče ANO je spolupráce s StB neslučitelná s výkonem vysoké politické funkce v 80 % případů a členství v KSČ v 54 % případů.

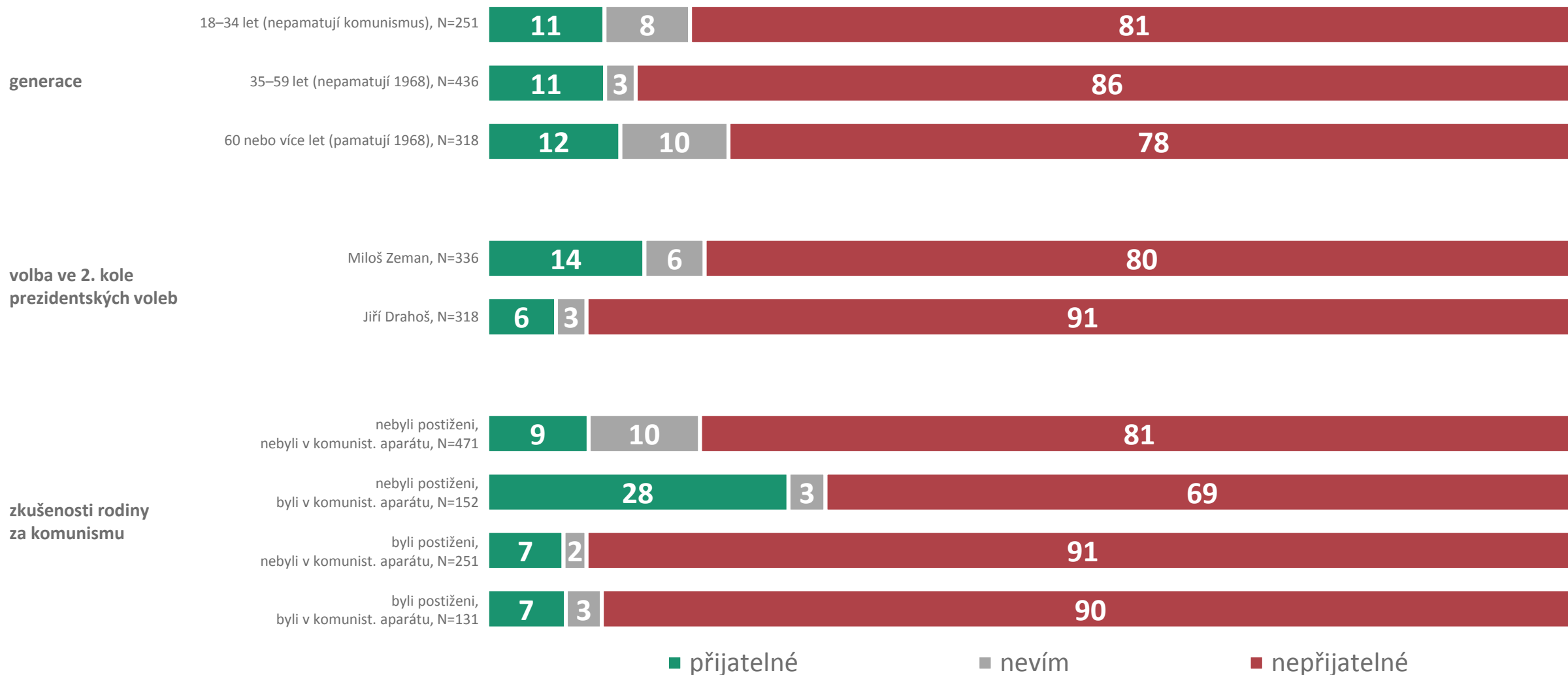
přijatelnost členství v KSČ u vrcholného politika

– podle generace, voleného prezidenta a dopadu normalizace na rodinu

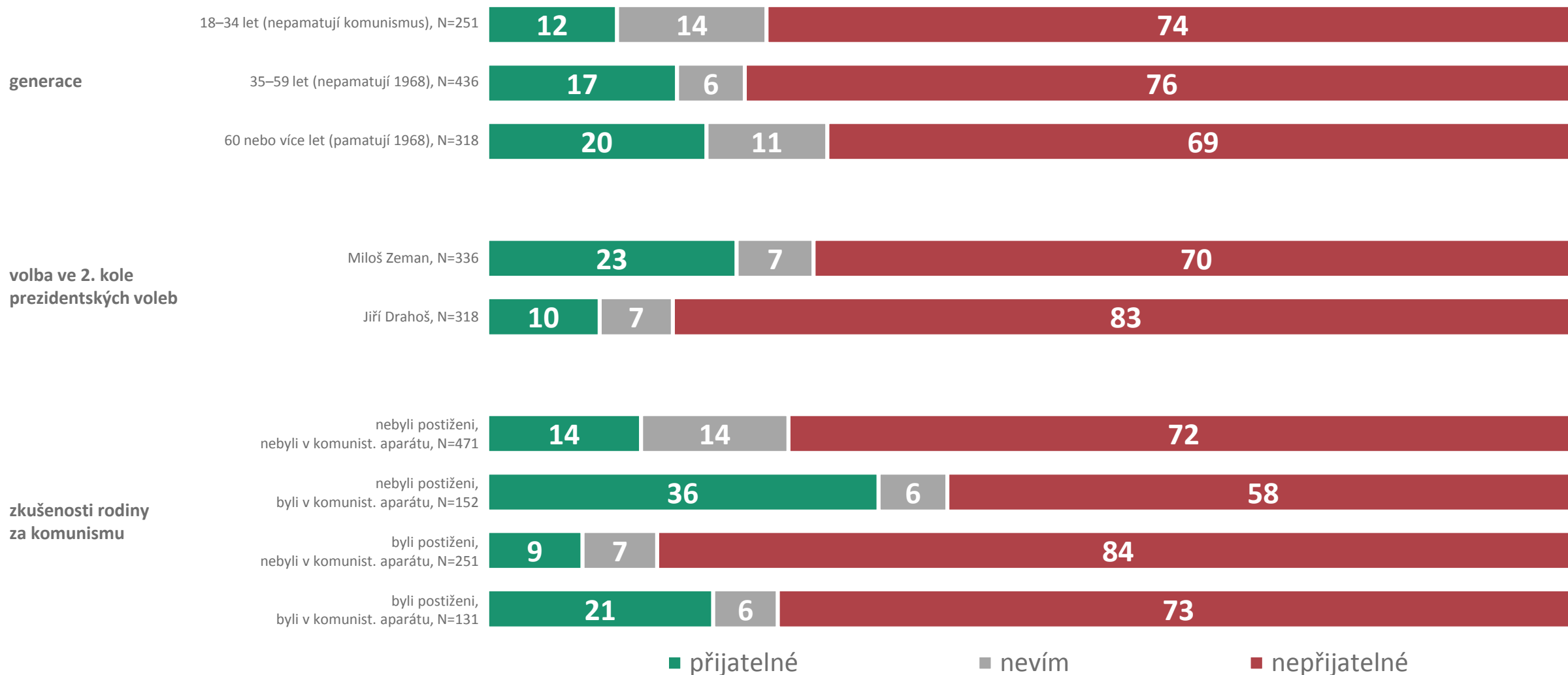
přijatelnost spolupráce s StB u vrcholného politika

– podle generace, voleného prezidenta a dopadu normalizace na rodinu

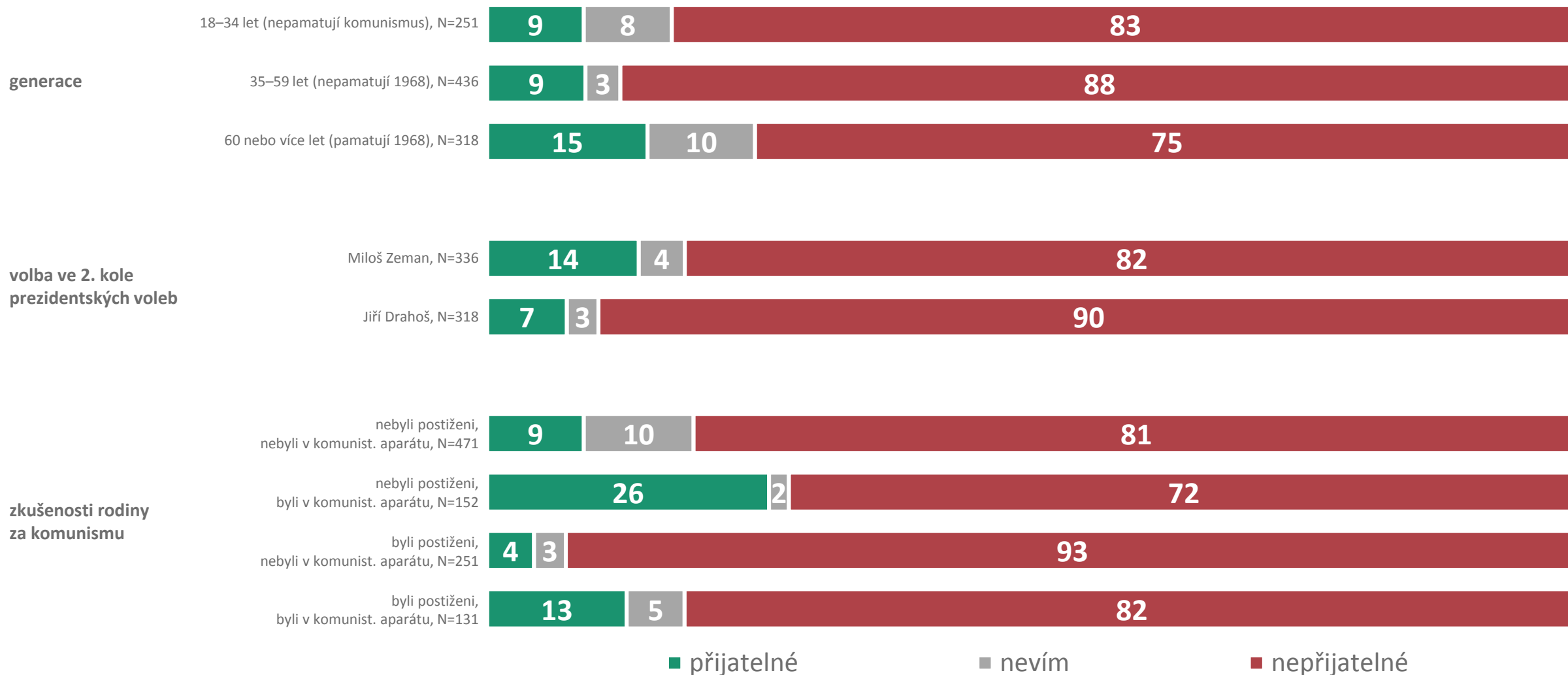
přijatelnost příslušnosti k Lidovým milicím u vrcholného politika

– podle generace, voleného prezidenta a dopadu normalizace na rodinu

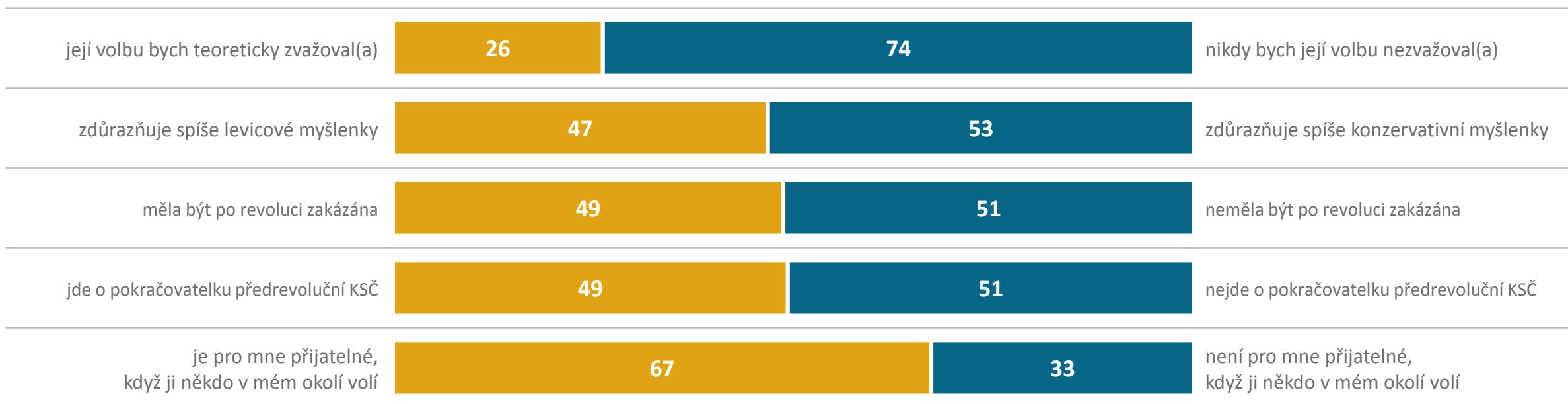
přijatelnost práce pro StB u vrcholného politika

– podle generace, voleného prezidenta a dopadu normalizace na rodinu

pohled na současnou KSČM

Lidé sami by volbu dnešní KSČM v 74 % případů nikdy nezvažovali, zároveň jich dvě třetiny (67 %) voliče komunistické strany ve svém okolí tolerují. KSČM je mírně většinově (53 %) vnímána jako spíše konzervativní strana. V názorech na to, zda tato strana měla být po revoluci zakázána a zda je pokračovatelkou totalitní KSČ, jsou respondenti rozděleni zhruba půl na půl. Ke KSČM jsou obecně kritičtější voliči Jiřího Drahoše než Miloše Zemana – dvě třetiny Drahošových voličů (64 % oproti 40 % u voličů Zemana) vidí v KSČM pokračovatelku KSČ a měla podle nich být po revoluci zakázána (45 % u zemanovců); volbu KSČM by jich zvažovalo 12 % (oproti 38 % u podporovatelů Zemana). Vysokou afinitu ke KSČM projevují lidé, kteří nemají v rodině nikoho perzekvovaného za normalizace a zároveň měli rodinného příslušníka v komunistických strukturách – tito lidé by volbu KSČM zvažovali ve 48 % případů, pro 85 % z nich je volba KSČM tolerovatelná a jen třetina z nich by KSČM po revoluci zakázala. Podrobně viz následující slide 33.

D05. Jak převážně vnímáte současnou komunistickou stranu (KSČM)?

N = 1005, CATI výzkum, zobrazena % odpovědí

pohled na současnou KSČM

– podle generace, voleného prezidenta a dopadu normalizace na rodinu

	18–34 let (nepamatují komunismus), N=251	35–59 let (nepamatují 1968), N=436	60 nebo více let (pamatují 1968), N=318	Miloš Zeman, N=336	Jiří Drahoš, N=318	nebyli postiženi, nebyli v komunist. aparátu, N=471	nebyli postiženi, byli v komunist. aparátu, N=152	byli postiženi, nebyli v komunist. aparátu, N=251	byli postiženi, byli v komunist. aparátu, N=131
jde o pokračovatelku předrevoluční KSČ	50	51	47	40	64	48	32	54	65
měla být po revoluci zakázána	48	52	44	45	64	46	33	61	55
její volbu bych teoreticky zvažoval(a)	16	22	40	38	12	23	48	18	28
je pro mne přijatelné, když ji někdo v mém okolí volí	61	69	71	72	63	62	85	60	78
zdůrazňuje spíše levicové myšlenky	47	48	45	42	45	47	51	44	45

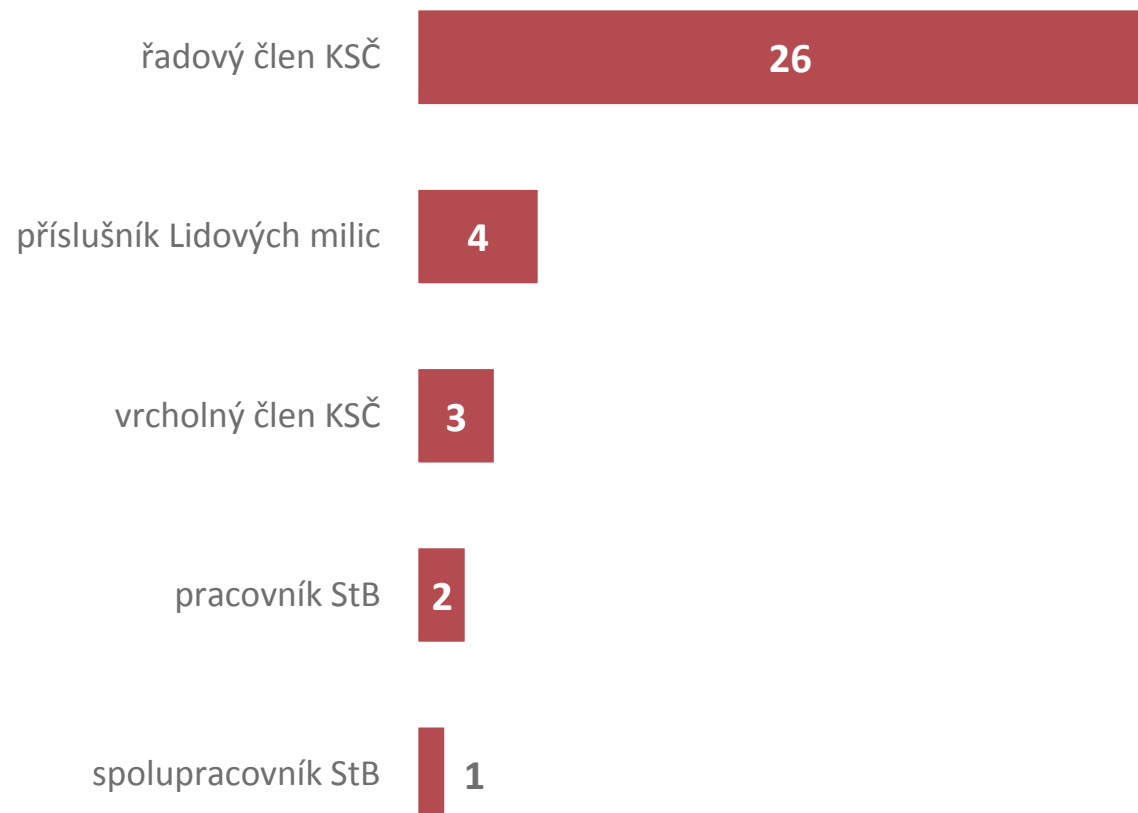
N = 1005 CATI výzkum, zobrazena % odpovědí

příbuzní ve strukturách minulého režimu

Alespoň jednoho příbuzného, který se během minulého režimu podílel na komunistickém aparátu, přiznává více než čtvrtina respondentů (28 %).

Z absolutní většiny (celkem 26 %) jsou to mezi příbuznými řadoví členové komunistické strany.

Metodická poznámka: Tato otázka byla dotazována na konci dotazníku a nepovinně, takže může podceňovat reálný rozsah zkušenosti s participací s komunistickým aparátem.

B05. Byl někdo z Vašich nejbližších příbuzných během normalizace součástí některé z následujících organizací?

N = 1005, CATI výzkum, zobrazena % odpovědí „ano“

M E D I A N

MEDIAN je nezávislá soukromá společnost pro výzkum trhu, médií a veřejného mínění & vývoj analytického a marketingového software.

Společnost působí na trhu od roku 1993 a realizuje všechny typy kvalitativních i kvantitativních výzkumů trhu a veřejného mínění, včetně oficiálních mediálních měření a MML-TGI.

MEDIAN je členem odborných sdružení:

[SIMAR](#)

[ESOMAR](#)

[TGI Network](#)

American Marketing Association

kontakt

Daniel Prokop
608 333 902
daniel.prokop@median.cz

MEDIAN, s. r. o.
Národních hrdinů 73
190 12 Praha 9
www.median.cz
225 301 111